

رتبه‌بندی عوامل موثر بر بکارگیری رایانش ابری در کتابخانه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی

چکیده

مقدمه

رایانش ابری یکی از رویکردهای جدید محاسباتی است که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته و بطور فزاینده‌ای در حال گسترش است، لیکن در خصوص شناخت صحیح این سیستم محاسباتی بعنوان یک فناوری جدید و جایگاه آن در بین دیگر فناوری‌های محاسباتی ابهامات زیادی وجود دارد. از دید کاربران نهایی رایانش ابری ساختاری است شبیه به یک توده ابر که به واسطه آن می‌توانند از هر جایی به برنامه‌های کاربردی دسترسی داشته باشند. با توجه به اهمیت دسترسی آسان، همه جا و همه وقت پژوهشگران، اساتید، دانشجویان و اعضای هیات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به اطلاعات روزآمد، این مطالعه به شناسایی عوامل موثر در بکارگیری فناوری رایانش ابری در کتابخانه‌های علوم پزشکی کشور پرداخته است.

روش اجرا

مطالعه حاضر از نوع ترکیبی توصیفی-کمی و براساس روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره بوده که در سال ۱۳۹۶ و در محیط کتابخانه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران انجام گرفت. جامعه مورد مطالعه متخصصین، افراد خبره و کارشناسان حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی آشنا به فضای مجازی و سایبری و متخصصین علوم کامپیوتر و شرکت‌های کامپیوتری فعال در زمینه طراحی نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای بودند که بعد از بررسی متون، بصورت هدفمند ۲۰ نفر از خبرگان با استفاده از تکنیک دلفی، ۲۰ مولفه موثر را شناسایی نمودند. در مرحله دوم با استفاده از پرسشنامه خودایفا با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹۳ توسط ۱۵۰ نفر همبستگی متغیرها با روش تحلیل عاملی شناسایی و به پنج عامل دسته‌بندی شدند. در مرحله سوم ۲۰ نفر از خبرگان مرحله اول به پرسشنامه مقایسات زوجی پاسخ دادند و با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی و نرم‌افزار اکسپرت چویس عوامل موثر در بکارگیری فناوری رایانش ابری در کتابخانه‌های علوم پزشکی کشور مورد رتبه‌بندی قرار گرفتند.

یافته‌ها

پس از انجام تحلیل عاملی، ۲۰ زیرگزینه منتخب، به پنج گزینه شامل عوامل محیطی، حقوقی-امنیتی، فرهنگی، سازمانی و تکنولوژی دسته‌بندی شده و براساس سه معیار مورد بررسی قرار گرفت. در تحلیل عاملی، پنج عامل استخراج شده در کل ۶۱/۱۹۴ درصد از واریانس متغیرها را تبیین نمودند. معیارها براساس اولویت بدست آمده عبارت بودند از هزینه بر بودن با ضریب اهمیت ۰/۴۹۳، موثر بودن با ضریب اهمیت ۰/۳۱۱ و قابلیت اجرایی با ضریب اهمیت ۰/۱۹۶، ترتیب اهمیت گزینه‌ها نیز براساس هر سه معیار عبارت بودند از تکنولوژی، سازمانی، حقوقی-امنیتی، فرهنگی و محیطی.

نتیجه‌گیری

اجرای رایانش ابری در کتابخانه‌ها، از بسیاری از موازی‌کاری‌ها جلوگیری نموده و با اشتراک اطلاعات بر روی ابر، سبب بهبود ارائه خدمات به خدمت‌گیرندگان خواهد شد. همچنین تا حد چشمگیری سبب کاهش هزینه‌ها و جلوگیری از اتلاف وقت می‌گردد.

کلید واژه‌ها

فناوری رایانش ابری، کتابخانه دانشگاه‌های علوم پزشکی، تصمیم‌گیری چند معیاره، تحلیل سلسله مراتبی.